

باشگاه کوهنوردان آرش

خط الرأس دوبرار

مسیر غرب به شرق

تیرماه ۱۳۹۸

کوروش حسن زاده

قبل از هر چیزی می خواهم از استاد . راهنما . دوست و پیشکسوت عزیز جناب آقای رامین هشتی کمال تشکر را داشته باشم که همیشه باعث اطمینان خاطر من و همینطور از راهنمایی های بی دریغش ما را بهره مند می سازند.

از جناب آقای مهدی فلاحت پیشه استاد و دوست عزیزم تشکر می کنم.

فهرست	صفحه
پیشگفتار	۳
جغرافیای منطقه	۴
قلل مهم منطقه	۴
وجه تسمیه	۵
جانپناه و پناهگاه ها	۶
مسیرهای صعود	۷
تاریخچه پیمایش	۸
ویژگی های برجسته گیاهی و جانوری	۹
زمان صعود	۱۰
نکته ها	۱۰
گزارش برنامه	۱۱
مسیرهای دسترسی	۱۲
شرح برنامه	۱۳
شب مانی	۱۴
روز دوم و سوم	۱۵
نکته مهم	۱۵
نکات قابل توجه	۱۶
منابع	۱۷
راه های ارتباط	۱۸

پیشگفتار :

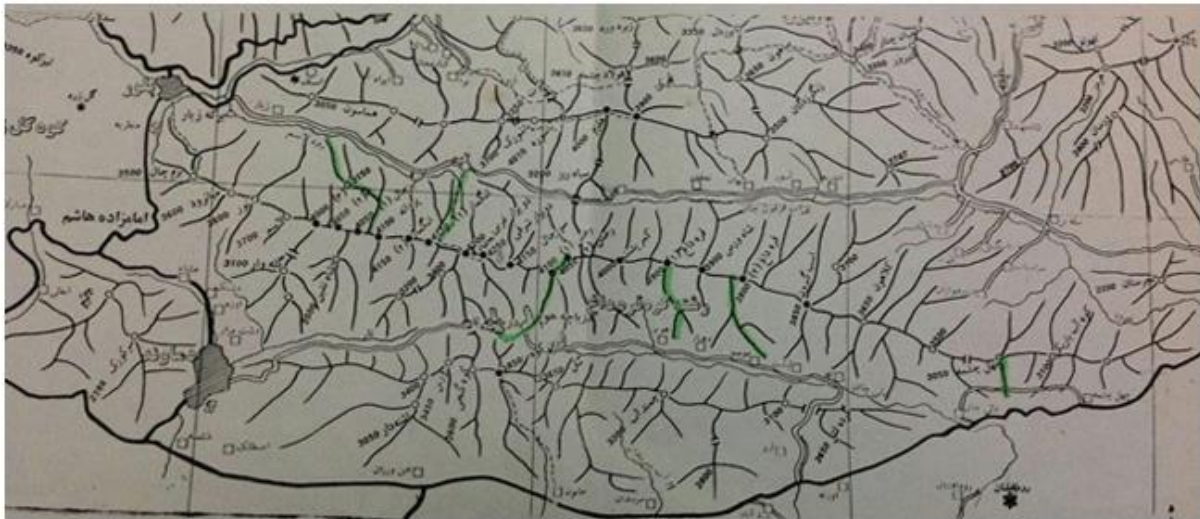
منطقه البرز مرکزی به دلیل داشتن گونه ای گیاهی و جانوری متفاوت و همینطور به دلیل داشتن قله های متعدد با مناظر چشم نواز و زیبا همیشه علاقه مندان به کوهنوردی را به خود جلب می کند. یکی از زیباترین مسیرهای کوهنوردی خط الراس دوبرار یا ماز می باشد که دارای مسیر پیمایش های ساده و همینطور تیغه هایی که برای عبور از آنها باید از دستان نیز کمک گرفت و بر زیبایی مسیر می افزاید و نیز این خط الراس بلندترین خط الراس ایران به حساب می آید.

خط الراس : به خط اصلی و بلندترین یال بین دو قله که محل تقسیم آب باران باشد ، خط الراس گفته می شود.واژه فارسی معادل آن آب پخشان است.

جغرافیای خط الراس دوبرار :

رشته‌کوه ۷۵ کیلومتری دوبرار از جنوب روستای پلور در جاده هراز آغاز و با تشکیل قله مرتفع متعددی از جمله بزم چال یا چنگیزچال (در اصل چنگه‌چال)، پروانه، انگمار، دوبرار، سوزچال، قره‌داغ و ... جاده فیروزکوه می‌پیوندد. دریاچه تار و رودخانه‌های دلی چای و تار در جنوب رشته‌کوه و رودخانه نمرو در شمال و شرق و لاسم در شمال آن جریان دارند. این رشته‌کوه از طریق یال و قله کم ارتفاع ۳۲۰۸ متری سیاه‌ریز به کوه پاشوره و سایر جناح‌ها کاملاً آزاد می‌باشد. قسمت‌های زیادی از این رشته‌کوه نشان دهنده مرز بین شهرستان دماوند با آمل و فیروزکوه می‌باشد.

ارتفاع	نام قله
۳۴۲۷	بزم چال
۳۴۰۷	میان‌رود
۳۴۴۲	نور
۳۴۱۲	لاسم
۳۶۱۱	چنگیزچال ۳
۳۶۲۴	چنگیزچال ۲
۳۶۳۱	چنگیزچال ۱
۳۷۳۶	پروانه ۱
۳۷۵۳	پروانه ۲
۴۰۲۴	انگمار ۴
۴۰۰۸	انگمار ۳
۴۰۰۵	انگمار ۲
۴۰۳۶	انگمار ۱
۴۰۸۰	دوبرار غربی
۴۰۸۲	دوبرار شرقی
۴۰۶۰	سوزچال
۴۰۱۶	رخش ۱
۳۹۳۹	رخش ۲
۳۹۳۷	کمرپشت
۳۹۶۳	قره‌داغ ۱
۳۸۳۰	شاه‌ورس
۳۷۲۶	قره‌داغ ۲
۳۷۱۳	اسب‌گیرون
۳۶۲۰	کلاهورن
۳۱۰۰	چهل‌چشمه

در دامنه های این خط الراس از غرب به شرق در سمت چپ روستاهایی همچون زیار، لاسم، وزنا، نجفدر ، آسور، انداریه، وشتان، ارجمند، طهنه، سله بن، سلمان و دریابک قرار دارند.

در سمت راست بعد از دریاچه تار و هویر روستاهای هویر، دهناز، مومج، بهر و یک روستای کوچک به نام کهنک قرار دارد.

خط الراس پرفراز و یکنواخت دوبرار دارای ۲۳ قله مرتفع می باشد که ۱۲ قله آن بیش از ۴۰۰۰ متر ارتفاع دارند.

وجه تسمیه

ماز به معنی چین و شکنج می باشد (به هط مرحوم دهخدا)

شکاف و ترک

ماز نام کوهی است در تبرستان و سبب تسمیه او به مازندران همین بوده یعنی اشخاصی که در درون آن ولایت که مازندران است

برآمد ز کوه ابر مازندران /// چو مار شکنجی و ماز اندر آن . منوچهری

هر آن مرغ کز وی به پرواز شد/// ز زخمش سر کوه پر ماز شد. اسدی

جانپناه و پناهگاه ، وضعیت امداد و آنتن دهی موبایل

جانپناه

در طول مسیر هیچگونه پناه گاه و یا جانپناهی وجود ندارد

محل اسکان

در بخش هایی از مسیر محل هایی به عنوان گوسفندسرا و یا سنگ چین هایی که چوپان ها و یا کوهنوردان دیگر ایجاد کرده اند می توان برای شب مانی و برپایی چادر استفاده کرد.

آنتن دهی موبایل

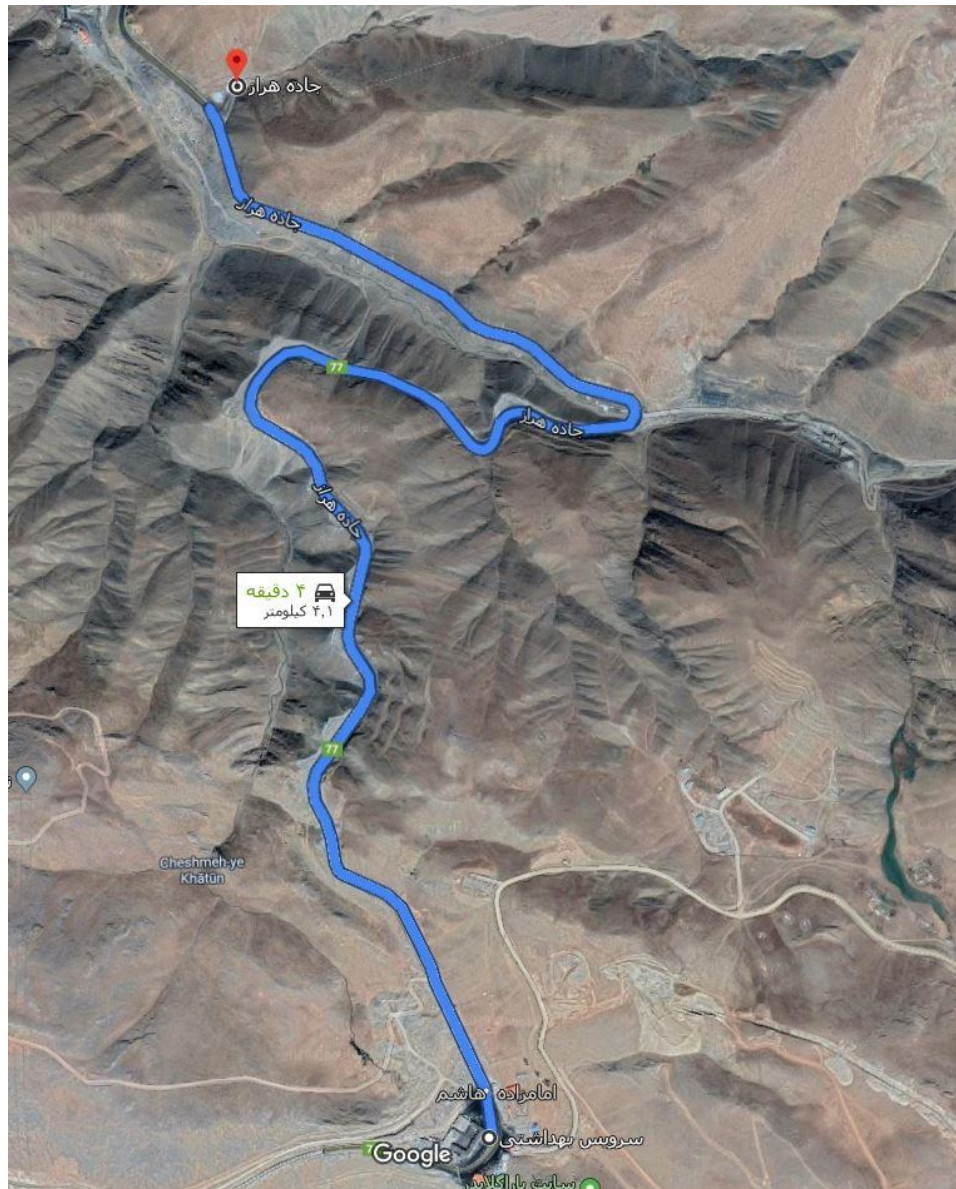
می توان گفت در ۹۰٪ طول خط الراس آنتن دهی موبایل وجود دارد

قبل و بر روی تیغه های قره داغ آنتن دهی موبایل وجود ندارد

مسیرهای صعود و پیمایش

معروف ترین مسیر مبدأ صعود غربی، سه کیلومتر بعد از امامزاده هاشم در جاده هراز و در کنار پل معروفی به نام پل مرغی در کنار معدن در یک پاکوب با شیب نسبتاً تند آغاز می شود و پس از حدود ۲ الی ۳ ساعت می توان بر روی خط الرأس قرار گرفت.

مسیری که انتخاب شد حدود ۴ کیلومتر بعد از امامزاده هاشم سمت راست جاده چشمه آب و دکه غسل فروشی است که مسیر کمتری ولی با شیب بیشتری به قله بزمال منتهی می شود.

تاریخچه پیمایش

این خط الراس برای اولین در زمستان توسط آقایان محمد نوری ، فرهود فرهادی و شهاب رئیسی ، از اعضای باشگاه کوه نوردان آرش در تاریخ ۱۳ الی ۲۱ دیماه سال ۱۳۸۱ به طور کامل پیمایش گردید.

ویژگی برجسته گیاهی و جانوری منطقه

این منطقه به دلیل بکر و کم تردد بودن دارای گونه‌های مختلف پرنندگان شکاری، زاغ، بز کوهی، کل، خرگوش کوهی، کبک، کبک دری، گراز، گرگ، مار، عقرب می‌باشد که در طول مسیر از خرگوش، کبک، کبک دری و زاغ و باز مشاهده گردید.

نوع و ساختار سنگی منطقه:

ساختار سنگی این منطقه مثل سایر مناطق البرز دارای سنگ خارا و در اکثر مناطق کاملاً مستعد ریزش می‌باشد

زمان صعود

در تمام فصول سال می توان این خط الراس را پیمایش نمود ولی در فصل زمستان به خاطر شرایط سرد آب و هوا و همینطور بادهای بسیار زیاد آن و از یک طرف ایجاد نقاب های برفی فراوان و بهمن های بسیار زیاد در هر دو طرف خط الراس پیمایش آن بسیار دشوار و طاقت فرسا خواهد بود.

نکته ها :

- تمامی آذوقه خود را باید در مبدا تهیه نمود و در تابستان احتمال خراب شدن غذاها وجود دارد پس باید در تهیه آنها دقت لازم را به خرج داد
- در مسیر مکانهایی به عنوان سنگچین ساخته و آماده هستند که گاهی در بعضی از آنها جهت وزش باد به درستی در نظر گرفته نشده و این می تواند خواب ناخوشایندی را برای شما به ارمغان بیاورد
- به همراه داشتن زیرانداز الزامی است مگر اینکه وقت بسیار زیادی را برای صاف و عاری کردن مکان شب مانی ها از سنگ های ریز و درشت گذاشته شود
- در صورت آب شدن برفچال ها آب آشامیدنی در طول مسیر یافت نمی شود که در اینصورت باید آب بارگزاری و یا حمل شود
- مراقب استفاده از آبهای برفچال ها باشیم و از قرصهای ضد عفونی کننده و همینطور از پودر ORS می توان برای افزودن مواد معدنی به آب استفاده کرد

تاریخ اجرا برنامه : ۱۷ تا ۱۹ تیرماه ۹۸ دوشنبه تا چهارشنبه

ساعت حرکت از تهران : حدودا ۶ صبح

وسیله نقلیه : اتومبیل های کرایه ترمینال

مسیر حرکت : اتوبان تهران پردیس ، جاده هراز ، چهارکیلومتر بعد از امامزاده هاشم ، عسل فروشی مجاور جاده هراز

نکته : در زمان رفت باید دقت داشت که رانندگان آن منطقه را شاید به خاطر نداشته باشند ولی عسل فروشی و چشمه آبی است که خودروهای باری آنجا توقف کرده و به جمع آوری آب می پردازند

زمان رسیدن به محل شروع برنامه : ساعت ۷:۳۰

مدت زمان کل پیمایش : ۶۲ ساعت

زمان شروع پیمایش : ۷:۴۵ دقیقه

زمان اتمام پیمایش : ۲۱:۴۵ دقیقه

محل اتمام پیمایش : روستای کهنک در جاده فیروز کوه

مسیرهای دسترسی:

- جاده هراز - ۳ کیلومتر بعد از امامزاده هاشم - پل مرغ
- جاده هراز - ۴ کیلومتر بعد از امامزاده هاشم - جنب چشمه آب و دکه عسل فروشی
- جاده هراز - پلور - روستای پلور

شرح برنامه :

در ساعت ۷:۴۵ دقیقه صبح استارت شروع برنامه زده شد و از دامنه قله بزمچال که با شیب نسبتاً زیادی همراه است صعود آغاز شد. قابل ذکر است که در طول مسیر صعود وجود گیاهانی در هم تنیده به ارتفاع حدوداً قد بنده و گاه‌ها بیشتر (۱۸۷) از سرعت صعود بسیار کم کرده و وجود بوته های خار بسیار خاطر را رنجیده می کند که پیشنهاد بنده صعود در زمانی زودتر است که هم گرمای طاقت فرسای منطقه کمتر باشد و هم حجم و اندازه بوته ها و گیاهان منطقه

می توان گفت صعود قله بزمچال با سرعت خیلی کم و به همین خاطر با اعتماد به نفس پایینی همراه بود که گاه‌ها در طول صعود تصمیم به اتمام و انصراف از برنامه در ذهنم خطور کرد ولی بعد از رسیدن به قله بزمچال و نمایان شدن خط الراس این ناامیدی جای خود را به شوق برای انجام و پیمایش خط الراس داد تا بتوان با گرمای بسیار زیاد این برنامه را اجرا نمود

شب مانی

بین قله های پروانه یک و دو جایی به عنوان محل شبمانی انتخاب شد و جای نسبتاً آماده ای بود که قبلاً چوپانان آنرا آماده کرده بودند فقط پارچه ای که برای سقف بود افتاده و تعدادی از سنگ ها ریخته بودند که پس از کمی تلاش و گذاشتن سنگ آنها نیز آماده شد و دیوارهای آماده و از کوله پشتی به عنوان درب آن استفاده گردید

نکته:

به دلیل به همراه نداشتن زیرانداز و کیسه بیواک خود را به عنوان زیرانداز استفاده کرده ولی به دلیل تنبلی و کاملاً صاف و هموار نکردن محل استراحت می توان گفت که شب نه چندان خوبی را پشت سر گذاشته و خواب راحتی نداشتم

روز دوم :

در حدود ساعت ۶:۳۰ دقیقه روز دوم برنامه استارت خورد که قبل از آن صبحانه خورده و تمامی لوازم آماده شده بود . می توان گفت به مانند روز گذشته هوا بسیار گرم و در بعضی مواقع شدت گرما بسیار طاقت فرسا و کلافه کننده بود

قبل از تیغه های قره داغ مکانی برای شب مانی شب دوم انتخاب شد که این مکان نیز از قبل آماده بود با این تفاوت که سقفی نداشت و سنگچین اطراف نیز حدوداً ۲۰ سانت بیشتر نمی شد شب دوم از کیسه بیواک برای ساخت چادر استفاده شد و دیوار و سقفی تهیه شد که بتوان از باد در امان ماند

روز سوم

روز سوم پس از بیدار شدن متوجه بارش نم نم باران شدم که باعث شد به سرعت کوله خود را آماده و وسایل و جمع کنم و قبل از اینکه بارش شدت بگیرد از تیغه های عبور کنیم

پس از عبور از بخش کوتاهی از تیغه ها بارش شدت بیشتری گرفت و سرعت باد نیز بیشتر شد که این خود برای دقت بیشتری را برای عبور از تیغه ها می طلبد که می توان گفت پس از ۴۵ دقیقه باران قطع ولی باد همچنان ادامه داشت پس از تیغه های قره داغ مسیر از حالت صخره ای خارج می شود تا رسیدن به قله و تیغه های کل کش که دوباره خط الراس به حالت تیغه ای می باشد ولی پس از اتمام تیغه های کل کش مسیر بسیار سبکتر شده و دیگر خطر بسزایی ما را تهدید نخواهد کرد .

پس از رسیدن به قله کهون که آخرین قله اصلی خط الراس می باشد عملاً خز الراس به اتمام رسیده است و پس از چهل چشمه و بعد از آن گردنه چوپانان سرایز به روستای کهنک شده و برنامه پیمایش به اتمام می رسد

نکته مهم :

در زمان فرود از گردنه چوپانان باید توجه داشت که دارای شیب و شن اسکی نسبتاً زیادی است و دارای درختانی می باشد که گرگ ها می توانند در آنها لانه کنند که یک گرگ نیز تا کمی از راه با بنده هم مسیر بود . در روستا تعداد خانه های کمی وجود دارد که بعضی از آنها دارای خودرو شخصی نیز می باشند

یکی از روستاییان از دور که نور چراغ پیشانی مرا دیده بود گمان کرده بود که بنده به دنبال گنج بوده ام ولی بعد از رسیدن به او و کمی گپ و گفت متوجه شد که اشتبا می کرده

نکات قابل توجه:

- به تنهایی وارد منطقه نشوید (صعود انفرادی اصلا توصیه نمی شود)
- استفاده از پیش بینی های وضع هوا
- استفاده از لوازم کفش مناسب به همراه زیره و بیرام

منابع :

<https://fa.wikipedia.org>

ویکی پدیا فارسی

<http://arashmountainclub.ir>

گزارش برنامه آقای فرهود فرهادی (باشگاه کوه نوردان آرش)

<http://www.shaghayeghclub1992.com>

سایت باشگاه شقایق کرج

<http://tehranclimbing.club>

باشگاه کوهنوردی تهران

فرهنگ نامه آن لاین دهخدا

فرهنگنامه آن لاین معین

راه های ارتباط

باشگاه کوهنوردان آرش :

تلفن: ۶۶۹۰۰۴۷۱

وب سایت :

<http://arashmountainclub.ir>

کروش حسن زاده :

Ali.h.po@gmail.com